

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

4/2022

ročník/volume 32

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

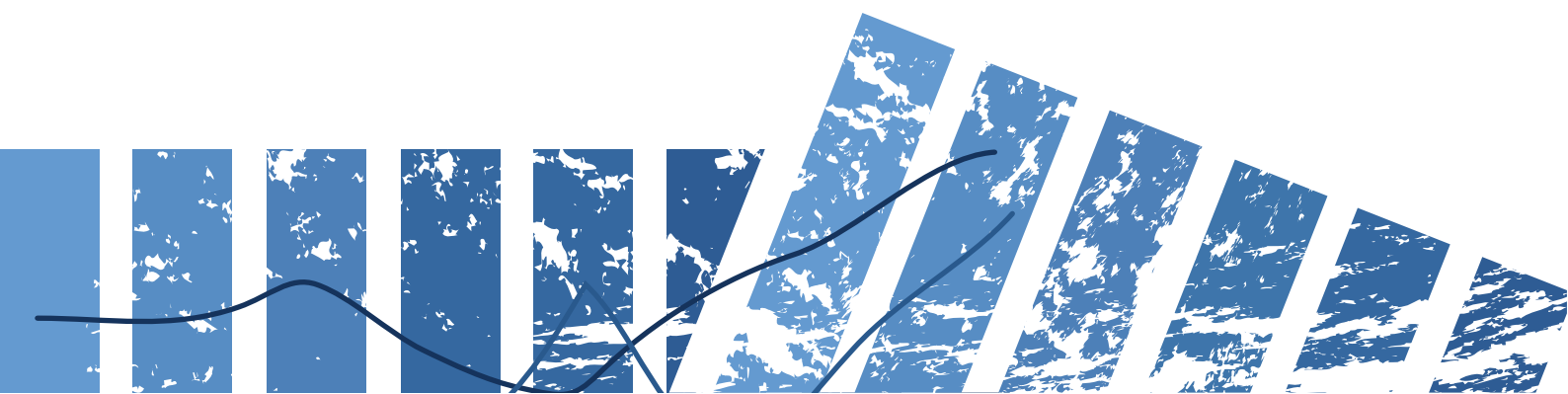
Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 4

Typ článku/Type of article: informatívny článok/informative article

Strany/Pages: 36 – 39

Dátum vydania/Publication date: 15. október 2022/October 15, 2022

Informatívny článok/Informative article

AKTUÁLNY VÝVOJ EPIDEMICKEJ SITUÁCIE NA SLOVENSKU**CURRENT DEVELOPMENT OF THE EPIDEMIC SITUATION IN SLOVAKIA**

Epidemická situácia vyvolaná koronavírusom SARS-CoV-2 trvá už takmer tri roky. Doteraz sme zaregistrovali päť vln pandémie covid-19 a pozitívnym poznatkom je hlavne to, že sa postupne znižuje agresivita novších variantov koronavírusu. Relatívne sa zmierňujú fatálne dôsledky pandémie v podobe znižovania počtu hospitalizovaných s covid-19 i počtu úmrtí na covid-19 aj pri pomerne stále vysokej miere pozitívne testovaných na covid-19 pomocou PCR testov.

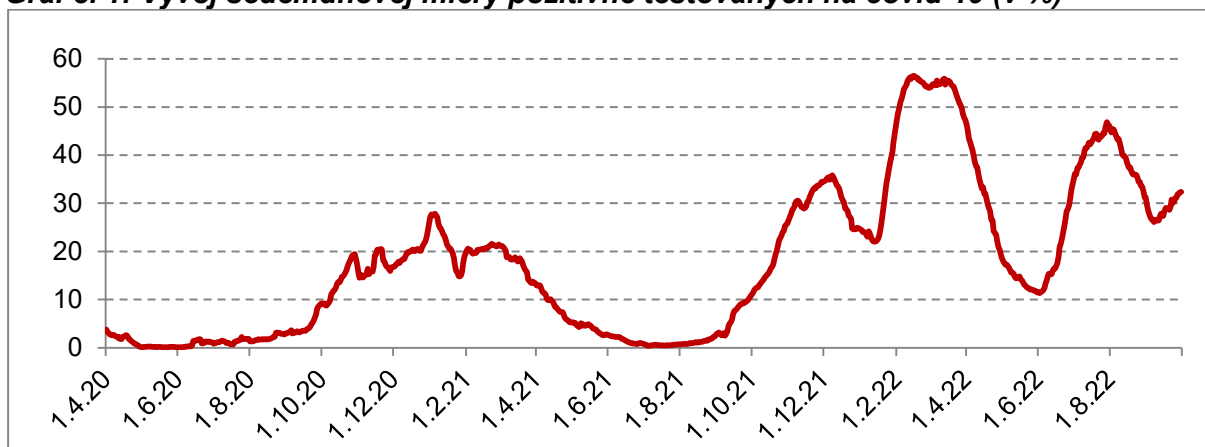
Tabuľka č. 1: Vybrané charakteristiky jednotlivých vln pandémie koronavírusu

Vlny epidémie covid-19	Dátum vrcholu	Miera pozitivity v %
1.	20.11.2020	20,5
2.	5.1.2021	27,8
3.	8.12.2021	35,8
4.	15.2.2022	56,5
5.	29.7.2022	46,8

Zdroj údajov: <https://covid-19.nczisk.sk/sk>, *vlastné spracovanie, dátum dostupnosti 30. 9. 2022*

Sedemdnňová miera pozitívne testovaných osôb na vrcholoch prvých štyroch vln pandémie koronavírusu dynamicky rástla a doterajšie maximum dosiahla v polovici februára 2022 vo štvrtej vlne na úrovni 56,5 %. To znamená, že v tom čase v podstate viac ako každá druhá testovaná osoba pomocou PCR testu bola pozitívna na covid-19. Na vrchole piatej vlny koncom júla 2022 sa miera pozitívne testovaných v porovnaní s predchádzajúcim vrcholom znížila a pohybovala sa okolo 47 %.

Graf č. 1: Vývoj sedemdnňovej miery pozitívne testovaných na covid-19 (v %)

Zdroj údajov: <https://covid-19.nczisk.sk/sk>, *dátum dostupnosti 30. 9. 2022*

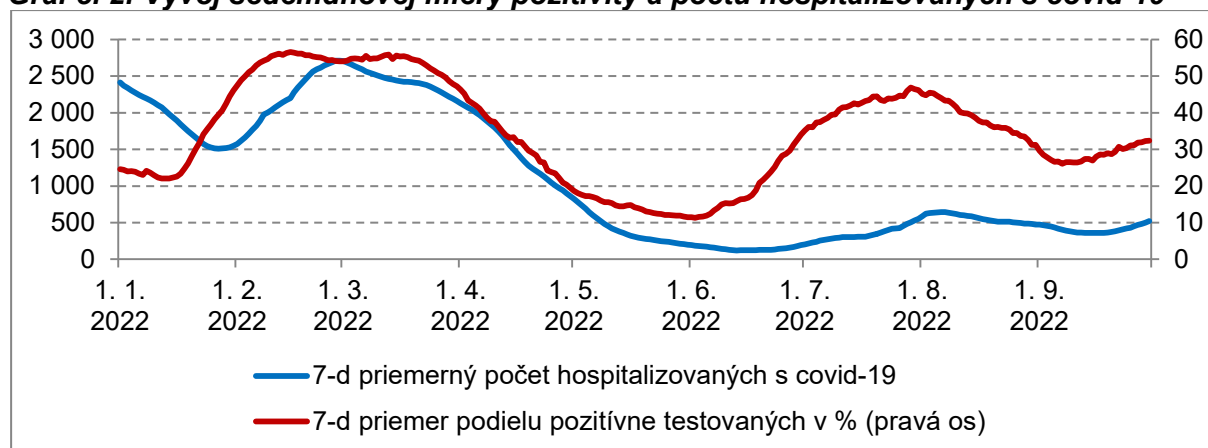
Prvá a druhá vlna pandémie koronavírusu boli časovo situované v jesennom a zimnom období na prelome rokov 2020 a 2021. Ich špecifikum spočívalo v tom, že v podstate časovo na seba kontinuálne nadväzovali a v dovedajšom priebehu relatívne vysoká sedemdnňová miera pozitívne testovaných osôb (okolo 20 %) trvala skoro pol roka. Tretej a štvrtej vlne čelili obyvatelia Slovenska na prelome rokov 2021

a 2022. Tretia vlna pandémie vrcholila na konci prvej dekády decembra 2021, keď bola pozitívna viac ako tretina všetkých zrealizovaných PCR testov. Štvrtá vlna pandémie na začiatku roka 2022 bola už spojená s novým variantom vysoko infekčného koronavírusu v podobe omikronu, ktorý spôsobil veľmi prudký rast sedemdnňovej miery pozitívne testovaných v priebehu jedného mesiaca až o vyše tridsať percentuálnych bodov (z asi 22 % až na vyše 56 %). Tento variant choroby covid-19 má však oveľa miernejšie príznaky ako predtým prevažujúci variant delta a navyše spravidla postihuje len horné dýchacie cesty.

Piata vlna pandémie koronavírusu si zasluhuje špeciálnu pozornosť, pretože prebehla počas letného obdobia (začala sa na začiatku júna 2022 a vrcholila na konci júla 2022). S piatou vlnou pandémie sa spájajú očakávania, že by mohla signalizovať postupné odznievanie jej nepríjemných dopadov tak na zdravotný stav obyvateľov, ako aj na nároky zdravotníkov a zdravotníckych zariadení.

Z grafu č. 2 je evidentná disproporcija medzi hodnotami miery pozitívne testovaných osôb a počtom hospitalizovaných v priebehu piatej vlny pandémie koronavírusu oproti predchádzajúcej vlny. Je zreteľná jednoznačne menšia korelácia medzi hodnotenou dvojicou hodnôt ukazovateľov v piatej vlny v porovnaní s predchádzajúcou vlnou.

Graf č. 2: Vývoj sedemdnňovej miery pozitivity a počtu hospitalizovaných s covid-19

Zdroj údajov: <https://covid-19.nczisk.sk/sk>, dátum dostupnosti 30. 9. 2022

Najvyšší počet hospitalizovaných s covid-19 bol na Slovensku zaznamenaný v druhej vlny pandémie, keď sedemdnňový priemer počtu hospitalizovaných dosiahol na začiatku marca 2021 hodnotu vyššiu ako 3700 hospitalizovaných.

Počas tretej vlny pandémie dosiahol sedemdnňový priemer počtu hospitalizovaných s covid-19 vrchol na konci prvej dekády v decembri 2021 s hodnotou zhruba 3500 hospitalizovaných. Na vrchole štvrtej vlny pandémie (na prelome februára a marca 2022) predstavoval týždňový priemer počtu hospitalizovaných s covid-19 už len zhruba 2700 osôb a na vrchole piatej vlny (na prelome júla a augusta 2022) iba 640 hospitalizovaných.

V záujme objektívnosti však treba povedať, že aj napriek pomerne nízkym hodnotám sedemdnňových počtov hospitalizovaných s covid-19 v piatej vlny pandémie koronavírusu, boli tieto počty od začiatku júla 2022 až takmer do konca septembra 2022 rádovo vyššie, ako boli v tom istom období pred rokom. Dôvodom je už

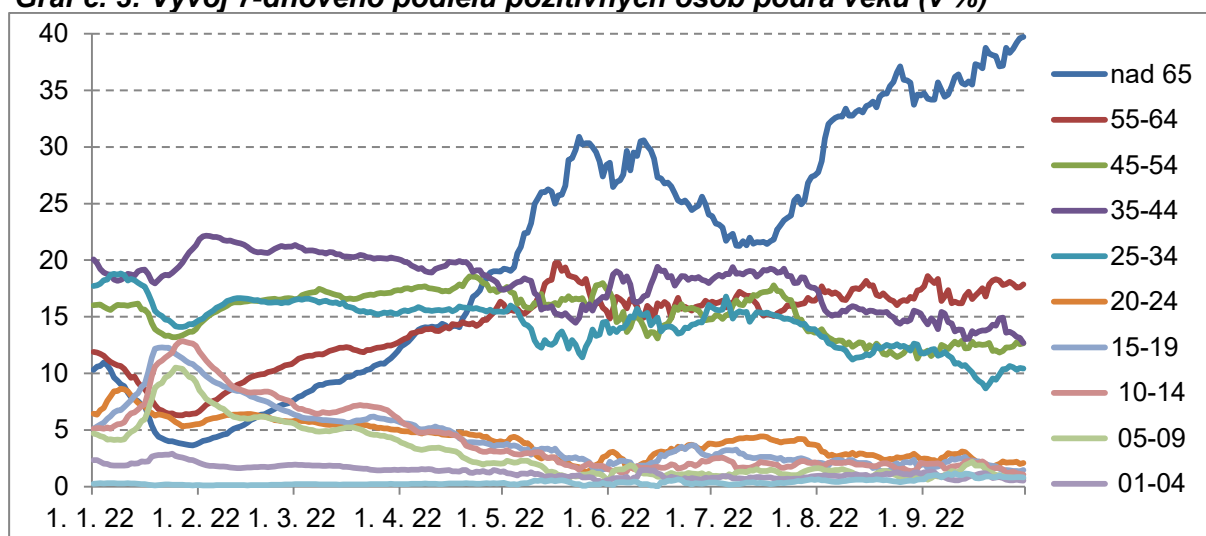
spomenuté špecifikum piatej vlny, že prebiehala počas letného obdobia. Pred rokom bolo leto relatívne pokojné a miera pozitívne testovaných od začiatku júna až do začiatku septembra 2021 neprekročila hodnotu troch percent, ale v priebehu leta 2022 sa pozitivita väčšinou pohybovala nad hodnotou 30 %.

V zatiaľ poslednej ukončenej vlne pandémie koronavírusu (od začiatku júna 2022 do zhruba polovice septembra 2022) bol počet úmrtí na covid-19 výrazne nižší (v priemere 3 osoby denne) ako v predchádzajúcej vlne (v priemere takmer 30 osôb denne). V tretej vlne zomieralo na covid-19 takmer 60 osôb denne a v priebehu najhoršej druhej vlny na začiatku roka 2021 až takmer 90 osôb denne.

Z grafu č. 2 je dosť zrejmé, že **zhruba od polovice septembra 2022 postupne štartuje ďalšia, už šiesta vlna pandémie koronavírusu**. Od konca prvej dekády septembra 2022 sa začala zvyšovať sedemdnňová miera pozitívne testovaných osôb a od konca druhej dekády septembra 2022 sa začal postupne zvyšovať sedemdnňový priemerný počet hospitalizovaných s covid-19. Pozitívnym aktuálnym poznatkom je zatiaľ stagnujúci, relatívne malý počet úmrtí na covid-19 (okolo dvoch osôb denne).

Dostupné údaje poskytujú veľmi zaujímavý pohľad na vývoj štruktúry pozitívne testovaných osôb podľa veku.

Graf č. 3: Vývoj 7-dňového podielu pozitívnych osôb podľa veku (v %)

Zdroj údajov: <https://covid-19.nczisk.sk/sk>, dátum dostupnosti 30. 9. 2022

Pozoruhodný je výraznejší rast podielu pozitívne testovaných mladých ľudí vo veku od 5 až do 19 rokov na začiatku roka 2022, keď sa rozbiehala štvrtá vlna pandémie koronavírusu v znamení šírenia jeho nového variantu omikron. Vrchol rastu podielu týchto vekových skupín mladých ľudí bol dosiahnutý zhruba o mesiac skôr (koniec januára 2022), ako začala vrcholiť štvrtá vlna pandémie (záver februára 2022). Postupne sa podiel pozitívne testovaných mladých ľudí vo veku od 5 až do 19 rokov na celkovej počte pozitívne testovaných osôb znižoval a aktuálne je ich kumulovaný podiel len zhruba 7 %. Táto veková skupina mladých ľudí predstavuje vyše 15 percentný podiel na celkovej populácii.

Špeciálnu pozornosť si zasluhuje skupina starších ľudí a zvlášť veková skupina nad 65 rokov, ktorá vykazuje zhruba 17 percentný podiel na celkovej populácii. Podiel

tejto skupiny pozitívne testovaných osôb na covid-19 pomocou PCR testov sa začal výraznejšie zvyšovať až po vyvrcholení štvrtej vlny pandémie koronavírusu. Po prvom týždni v máji 2022 získala táto veková skupina pozitívne testovaných najvyšší podiel zo všetkých pozitívne testovaných osôb a túto pozíciu si v poslednom období dokonca výrazne upevňuje. Na konci septembra 2022 až takmer 40 % zo všetkých pozitívne testovaných osôb na covid-19 pripadá na vekovú skupinu osôb starších ako 65 rokov. Túto skutočnosť jednoznačne potvrdzuje graf č. 3.

Nepriaznivé hodnoty vybraných ukazovateľov o vývoji epidemickej situácie v septembri 2022 sú v dosť výraznom kontraste s konštatovaniami predstaviteľov ministerstva zdravotníctva, že epidemická situácia je na Slovensku relatívne stabilizovaná a nevyžaduje si žiadne mimoriadne opatrenia.

Stále dosť vysoká a od konca prvej dekády septembra 2022 opäť rastúca sedemdnňová miera pozitívne testovaných osôb, od konca druhej dekády septembra 2022 opäť sa zvyšujúci počet hospitalizovaných osôb s covid-19, ale hlavne vysoký a rastúci podiel starších ľudí pozitívne testovaných na covid-19 vyvoláva potrebu venovať aktuálnemu vývoju pandemickej situácie zvýšenú pozornosť zo strany relevantných inštitúcií. Ochorenie na covid-19 predstavuje pre skupinu obyvateľstva nad 65 rokov objektívne výraznejšie nebezpečenstvo hospitalizácie v nemocnici a aj úmrtia ako pre iné vekové skupiny.

Aktuálny vývoj epidemickej situácie preto vyžaduje minimálne:

- od zodpovedných inštitúcií vyhodnotiť spoľahlivosť zisťovaných údajov o jednotlivých oblastiach pandémie,
- od ministerstva zdravotníctva by sa žiadalo aspoň nejaké jemné upozornenie na pretrvávajúce dosť vysoké riziko skončenia v nemocnici s covidom pre starších spoluobčanov.

Ing. Mikuláš CÁR, PhD.

Autor je bývalý dlhoročný člen výboru Slovenskej štatistickej a demografickej spoločnosti.